

HIRVENSALMI

- elämää ja enemmän -

HIRVENSALMEN KUNNAN STRATEGIA VUOSILLE 2026-3033

Valikoiva kehittäminen

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet			
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto

1. JOHDANTO

Kuntastrategiassa esitetään Hirvensalmen kunnan tavoitteet strategiakaudelle 2026–2033. Kuntastrategiaa toteutetaan toimeenpano-ohjelmilla. Niiden suunnitelmat tarkennetaan vuosittain toimenpiteiksi kunnan talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa ja yhteenveto toteutumasta esitetään tilinpäätöksen yhteydessä.

Kunnan vahvuuksia ovat puhdas luonto ja järvet, etäisyyksiltään mahdollistava sijainti, vakaa kuntatalous, vahva puunjalostus ja erikoistunut elintarviketuotanto ja suoramyynti, matkailu sekä runsas vapaa-ajanasuminen. Väestön ikääntyminen ja väheneminen ovat tulevaisuuden haasteita.

2. VISIO

Hirvensalmen kunta on turvallinen, luonnonläheinen, viihtyisän asumisen ja vapaa-ajanvieron saaristokunta.

Kunnassa palvelut tuotetaan tasokkaasti ja laadukkaasti, tasapuolisesti ja kustannustehokkaasti. Kunnassa panostetaan ja kannustetaan hyvään koulutukseen ja taataan turvallinen lapsuus ja nuoruus.

Elinkeinoelämää kehitetään siten, että nykyiset työpaikat säilyvät, uusia yrityksiä ja työpaikkoja syntyy. Painopisteet ovat luonnonvarojen jalostaminen ja hyödyntäminen, kuten puun ja elintarvikkeiden jalostaminen, matkailu ja vapaa-ajanasutuksen kehittäminen sekä vihreä talous.

Kunnan yleisilme on siisti ja viihtyisä ja kunnasta löytyy tontteja niin asumiselle kuin yrittämiselle.

3. ARVOT

3.1 Itsenäisyys

Kunta säilyttää identiteettinsä itsenäisenä kuntana. Kunnan vahvuudet perustuvat myönteiseen kuntakuvaan, vahvaan perinteeseen, vesistöisyyteen ja saaristoisuuteen sekä liikenteellisesti edulliseen sijaintiin.

3.2 Yhteistyökyky

Hirvensalmi on luotettava ja haluttu yhteistyökumppani. Kunta on aktiivinen toimija ja vaikuttaja Mikkelin seudulla ja Etelä-Savon maakunnassa.

Kunnan palvelutuotanto perustuu laajalti kuntien väliseen yhteistyöhön.

Päätöksenteko on perusteltua ja johdonmukaista. Kunnan toiminnassa noudatetaan hyvää hallintotapaa, edistetään tasapuolisuutta, oikeudenmukaisuutta ja tasa-arvon toteutumista.

3.3 Asukaslähtöisyys ja osallistaminen

Kuntalaisia ja vapaa-ajan asukkaita kannustetaan oman elinympäristönsä kehittämiseen ja yhteisöllisyyden lisäämiseen.

3.4 Arjen turvallisuus ja sujuvuus

Kunta edistää asukkaiden turvallista elinympäristöä.

4. STRATEGIA

Itsenäinen Hirvensalmen kunta suuntaa ja kehittää palvelutuotantoaan uuteen investoiden ja samalla nykyisiä palveluitaan ajantasaistaen.

Hirvensalmi huomioi toiminnassaan Etelä-Savon maakuntastrategian, Mikkelin seudun tulevaisuusohjelman ja Etelä-Savon hyvinvointialueen tavoitteet.

5. MENETTELYT JA TOIMEENPANO

Kunnan palveluita, toimintaa ja taloutta kehitetään vuosittaisessa talousarviomenettelyssä. Investointisuunnitelma sisältää taloussuunnitelman mukaisia uus-, korvaus-, ja purkuinvestointeja.

Lisäksi valmistellaan ja toimeenpannaan

- 1) vuonna 2026 valmistellaan elinvoimaohjelma, jossa päätetään keinot kunnan pitovoiman ja vetovoiman kehittämiseksi sekä elinvoimaan tehtävät investoinnit. Ohjelma toimeenpannaan vuosina 2027–2033.
- 2) suunnitelmat perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestämiseksi pedagogisin perustein vuonna 2026 ja niitä toimeenpannaan vuosina 2027–2033. Tasapainotuksen tavoitteena on osaltaan suunnitelmallisesti hillitä kustannusten kasvua.
- 3) vuosina 2026–2027 kiinteistöohjelma, jossa kunnan palvelutuotannossaan käyttämät kiinteistöt määritellään myytäviin, säilytettäviin, kehitettäviin ja purettaviin kohteisiin. Ohjelmaa toimeenpannaan vuosina 2027–2033. Ohjelmassa voidaan päättää toimintojen siirroista toisiin tiloihin sekä tarvittaessa uusien, paremmin tarkoitustaan vastaavien kohteiden rakentamisesta. Ohjelman tulee sisältää vähintään 0,3 miljoonan euron rakenteellinen talouden tasapainotus vuoden 2025 kiinteistöistä ja niiden kustannustasoon verrattuna.
- 4) kunnan energiaohjelma vuonna 2026, jolla tavoitellaan kustannustehokkuutta lämpöenergian tuotantoon. Ohjelmaa toimeenpannaan vuosina 2027–2033.
- 5) kunnan vuonna 2025 päätettyä vuokra-asunto-ohjelmaa toimeenpannaan asuntoja vähentävästi ja valittuja kohteita kehittäen. Ohjelmaa toimeenpannaan 2025–2040. Ohjelman tavoitteena on, että kunnan vuokra-asunto-yhtiö tulee toimeen omillaan.
- 6) konserniyhtiöille määritellään omistajanohjauksen tavoitteet ja toiminnalle tuotantotavat vuoden 2026 aikana vuosille 2027–2033.

Strategian mukaisia investointisuunnitelmia voidaan rahoittaa tulorahoituksen lisäksi varallisuuden tuotoilla, varallisuuden tai omaisuuden myyntivoitoilla, veronkorotuksilla ja tarvittaessa velkarahalla, jos investoinnille saadaan kohtuullisessa ajassa järkevä tuotto tai sillä saavutetaan kohtuullisessa ajassa todennäköisesti investoinnin määrän ylittävää säästöä. Lisäksi varainhankintaa julkisista hankkeista tai avustuksista tehostetaan strategian toimeenpano-ohjelmia perusteena käyttäen.

Talousarvioissa ja strategian toimeenpano-ohjelmissa huomioidaan kunnan omistajapolitiikka ja henkilöstöpolitiikka. Toimeenpano-ohjelmista kuullaan kuntalaisia ja kunnan sisäisiä sidosryhmiä, kuten yrittäjiä, yhdistyksiä ja järjestöjä sekä vapaa-ajan asukkaita tarpeen mukaan.

Kuntastrategian toteutumista tarkastetaan vähintään kerran valtuustokaudessa, jolloin toteutetaan myös kuuleminen.

6. MITTARIT

Elinvoimaohjelma

- Ohjelmasta on päätetty vuoden 2026 loppuun mennessä
- Ohjelma sisältää tavoitteellisen viestintä- ja markkinointisuunnitelman
- Kunnan väkiluku strategiakauden päättyessä 2033 on vähintään 2000 henkilöä
- Kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden tyytyväisyyttä palveluihin mitataan vähintään kolmen (3) vuoden välein toteutettavalla kyselyllä. Tavoitteena on, että vastaajien tyytyväisyys palveluihin paranee kohti strategiakauden viimeistä kyselyä
- Osallistava budjetointi on otettu käyttöön
- Elinvoimaohjelmasta raportoidaan osana kunnan tilinpäätöksen vuosikertomusta

Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen suunnitelmat

- Suunnitelmat ovat valmiina vuonna 2026
- Peruskoulunsa päättävistä 100 % saa toisen asteen koulutuspaikan

Kiinteistöohjelma

- Ohjelmasta on päätetty vuoden 2026 loppuun mennessä
- 0,3 miljoonan euron rakenteellinen talouden tasapainotus vuoden 2025 kiinteistöistä niiden käyttötalouden kustannustasoon verrattuna tapahtuu strategiakauden päättymiseen 2033 mennessä
- Kirkonkylän keskusta-alueen kaava ja Haapaniemen kaava ovat valmistuneet sekä niiden alueella olevat asuinkäyttöön tarkoitetut tontit myynnissä
- Kunnan kiinteistö- ja infrastruktuuri-investointeihin käytetään suunnitelman mukaisesti 4–7 miljoonaa euroa strategiakauden päättymiseen 2033 mennessä

Energiaohjelma

- Ohjelma on laadittu vuonna 2026
- Energiatehokkuuden paraneminen vähintään 25 % vuoden 2025 tasosta on todennettavissa tieteellisin ja laskennallisin keinoin strategiakauden päättyessä 2033

Vuokra-asunto-ohjelma

- Kunnan vuokra-asunnot on järjestelty yhteen yhtiöön, joka tulee taloudellisesti toimeen omillaan ohjelman päättyessä 2040

Lisäksi

- Kunnan ja kuntakonsernin talous on tasapainossa (vuosikate kattaa poistot) tarkastelupisteissä vuosien 2028 ja 2032 tilinpäätöksissä.
- Kunnan tulovero on enintään Etelä-Savon kuntien keskitasoa